

А К Т

лісопатологічного обстеження лісових насаджень Богуславського та Ісаївського агролісництв ДП «СЛП «Київоблагроліс» на предмет доцільності призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів

05.09.2025

м. Богуслав
Обухівський район
Київська область

На звернення Державного підприємства «Спеціалізоване лісогосподарське підприємство „Київоблагроліс“» (далі – ДП «СЛП «Київоблагроліс»), лист від 02.09.2025 № 373, згідно з п.п.3,4,5,13 Санітарних правил в лісах України (в редакції постанови КМУ № 756 від 26.10.2016 року з урахуванням змін Постанови КМУ від 09.12.2020 року за №1224), комісією в складі: провідного інженера лісопатолога державного спеціалізованого лісозахисного підприємства «Київлісозахист» (далі - ДСЛП «Київлісозахист») Віктора КАНІВЦЯ, начальника відділу лісового господарства державного підприємства Спеціалізоване лісогосподарське підприємство «Київоблагроліс» (далі – ДП «СЛП «Київоблагроліс») Сергія БУРЕНКА, лісничого Богуславського та в.о. Ісаївського агролісництв Валерія ЛІСОВОГО проведене лісопатологічне обстеження окремих насаджень, на предмет доцільності призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів на 2025 рік.

Коротка таксаційна характеристика ділянок лісу, що обстежувались, наведена за матеріалами базового лісовпорядкування станом на 01.01.2020 року.

Ісаївське агролісництво Категорія захисності - захисні ліси

Квартал 36 виділ 30 площа 1,3 га, склад 10ДЗ, вік 69 років, повнота 0,86, бонітет 2, Н-20 м, D-24 см, ТЛУ-С2ГД. Вибіркова санітарна рубка призначена базовим лісовпорядкуванням.

Квартал 38 виділ 22 площа 2,1 га, склад 7ЯЗЗДЗ+БРС+КЛГ, вік 69 років, повнота 0,80, бонітет 2, Н-21 м, D-30 см, ТЛУ-С2ГД. Вибіркова санітарна рубка призначена базовим лісовпорядкуванням.

Квартал 40 виділ 1 площа 1,4 га, склад 10АКБ, вік 49 років, повнота 0,75, бонітет 1, Н-19 м, D-26 см, ТЛУ-С2ГД.

Квартал 40 виділ 2 площа 1,2 га, склад 10АКБ, вік 49 років, повнота 0,75, бонітет 1, Н-18 м, D-20 см, ТЛУ-С2ГД.

Богуславське агролісництво Категорія захисності - захисні ліси

Квартал 6 виділ 16 площа 13,5 га, склад 10СЗ, вік 69 років, повнота 0,69, бонітет 1, Н-22 м, D-30 см, ТЛУ-В2ДС. Вибіркова санітарна рубка призначена базовим лісовпорядкуванням.

Квартал 28 виділ 11 площа 9,5 га, склад 7Г32Я31ЛПД+ДЗ+КЛП, вік 74 роки, повнота 0,51, бонітет 2, Н-23 м, D-24 см, ТЛУ-С2ГД.

Квартал 29 виділ 8 площа 27,0 га, склад 8Д31Я31ГЗ+КЛГ+ЛПД+БРС, вік 84 роки, повнота 0,76, бонітет 1, Н-24 м, D-32 см, ТЛУ-Д2ГД.

Квартал 29 виділ 9 площа 8,0 га, склад 10АКБ+ДЗ+КЛЯ, вік 69 років, повнота 0,31, бонітет 1, Н-24 м, D-32 см, ТЛУ-С2ГД. Вибіркова санітарна рубка призначена базовим лісовпорядкуванням.

Результати обстеження

При обстеженні листяних насаджень виявлено ослаблення в переважній більшості дерев таких видів як ясен, граб, клен, дуб, біла акація, берест. При незворотньому розвитку процесів ослаблення стан дерев відповідав спочатку IV категорії, а через певний проміжок часу вони перетворювались на свіжі сухостої (V категорія стану). Також за відповідними натурними ознаками підтверджувалась і наявність дерев VI категорії стану. Відмирання дерев зумовлене заселенням великим та малим ясеневими лубоїдами, дубовим заболонником, златкою зеленою вузькотілою, златкою дубовою двоцятковою вузькотілою.

Причетність перелічених вище шкідників до всихання та відмирання окремих дерев підтверджується виявленими в природі личинковими ходами під корою, буровим борошном, їхніми вхідними та вихідними льотними отворами на стовбурах дерев. Зоною заселення стовбурових шкідників є товста, перехідна або тонка кора залежно від особливостей біології кожного виду. Рівень фізіологічної шкодочинності згаданих шкідників вище середнього, рівень технічної шкодочинності є незначним. Глибина погризів в деревині становить 0,5-7 мм.

У деревостанах за участю дуба звичайного (*Quercus robur* L.) виявлено на стовбурах багаторічні плодові тіла копитоподібної форми, що належать несправжньому дубовому трутовику (*Phellinus robustus*), розвиток якого викликає утворення жовто-білої змішаної гнилі стовбурів, і достатньо часто трапляються злами стовбурів в місцях ураження.

Під час обстеження на відмерлих деревах на фрагментах кори та деревини наявні пошкодження стовбуровими шкідниками таких видів як дубовий заболонник (*Scolytus intricatus*), златка зелена вузькотіла (*Agrilus viridis*), златка двоцяткова вузькотіла (*Agrilus biguttatus*). Ці личинкові погризи розташовані в середній та нижній частині стовбурів.

При обстеженні вище вказаного насадження сосни звичайної (*Pinus sylvestris* L.) виявлено в місцях відшарування кори ходи стовбурових шкідників на поверхні деревини та їхні відбитки на внутрішній поверхні кори. Ці ознаки присутності заселення характерні для наступних видів ентомошкідників: короїд-стенограф (*Ips sexdentatus*), лубоїд великий сосновий (*Tomicus piniperda*), лубоїд малий сосновий (*Tomicus minor*), синя соснова златка (*Phaenops cyanea*). Крім того додатковим підтвердженням цьому є личинки під корою, та буре борошно в окоренках. Про наявність великого та малого соснових лубоїдів свідчать пагони на ґрунті під проекціями крон після минулого додаткового живлення імаго і їхні вхідні та вихідні

льотні отвори на стовбурах дерев. Зоною заселення стовбурових шкідників є товста, перехідна або тонка кора залежно від особливостей біології кожного виду. Глибина погризів в деревині становить 1-7 мм. Рівень фізіологічної шкодочинності перелічених вище шкідників вище середнього.

У ясеневих насадженнях (*Fraxinus excelsior* L.), відмічене помітне зниження рівня біологічної стійкості, ознаками якого є всихання гілок, що охоплює значну частину крон дерев і відбувається через закупорку судин. Це зумовлено ураженням халаровим некрозом ясена. З цієї ж причини трапляється вивалення дерев внаслідок поширення гнилизни в коренях та окоренках. Майже одночасно патологічні процеси в ослаблених деревах проходять з заселенням їх великим ясеневим лубоїдом, що поселяється під товстою корою в нижній частині стовбурів, та малим ясеневими лубоїдом, що заселяє ослаблені дерева в середній та верхній частинах крони.

В клена гостролистого (*Acer platanoides* L.) та липи дрібнолистої (*Tilia cordata*) виявлені прояви всихання крони від слабкого ступеню до їх повного відмирання, причиною цього є грибне ураження судин і їх закупорка – вертицилльозне в'янення, або вілт.

В насадженнях за участі білої акації (*Robinia pseudoacacia* L.), переважно перестиглого віку, наявні сухостої, частково суховерхі дерева, через ураження стовбуровими та окоренковими гнилями (несправжній трутовик), пошкодження частини дерев вторинними шкідниками. Деякі дерева білої акації заселені омелою білою, ураження крон рослиною-напівпаразитом досягає середнього та сильного ступенів.

У всихаючих дерев граба звичайного (*Carpinus betulus* L.) відбувається відшарування кори та помітні ознаки заселення златкою зеленою вузькотілою, а також ураження дерев несправжнім трутовиком.

Незначна кількість дерев береста уражені графіозом, що призводить до закупорки судин з наступним швидкоплинним відмиранням таких дерев.

Характер розташування дерев, пошкоджених і уражених шкідниками та хворобами, переважно поодинокий та груповий. Вказані шкідники занесені до Книги обліку осередків шкідників та хвороб лісу. Ознак свіжого заселення комахами-камбіофагами в обстежених насадження не виявлено.

Вказані види шкідників занесені до Книги обліку шкідників та хвороб лісу.

За результатами проведеного лісопатологічного обстеження для поліпшення лісопатологічного та санітарного стану насаджень ДП «СЛП «Київоблагроліс», комісія призначає вибірккові санітарні рубки (далі - ВСР) на загальній площі **61,2 га** з орієнтовною інтенсивністю рубки 5-45 м³/га на зазначених нижче ділянках з наступних причин:

Ісайківське лісництво

У кв. 36 вид. 30 на всій площі виділу 1,3 га, орієнтовна інтенсивність - 45 м³/га. Причина – пошкодження стовбуровими шкідниками: златкою зеленою вузькотілою, златкою дубовою двоцятковою вузькотілою, ураження несправжнім трутовиком.

У кв. 38 вид. 22 на всій площі виділу 2,1 га, орієнтовна інтенсивність - 40 м³/га. Причина – пошкодження стовбуровими шкідниками: великим та малим ясеневими

лубоїдами, златкою зеленою вузькотілою, златкою дубовою двоцятковою вузькотілою, ураження халаровим некрозом.

У кв. 40 вид. 1 на всій площі виділу 1,4 га, орієтовна інтенсивність - 40 м3/га. Причина – ураження несправжнім трутовиком, заселення омелою білою.

У кв. 40 вид. 2 на всій площі виділу 1,2 га, орієтовна інтенсивність - 40 м3/га. Причина – ураження несправжнім трутовиком, заселення омелою білою.

Богуславське агролісництво

У кв. 6 вид. 16 на всій площі виділу 13,5 га, орієтовна інтенсивність - 5 м3/га. Причина – пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами, шестиzubчастий короїд.

У кв. 28 вид. 11 на всій площі виділу 9.5 га, орієтовна інтенсивність - 25 м3/га. Причина пошкодження – великим та малим ясеневими лубоїдами, златкою зеленою вузькотілою, златкою дубовою двоцятковою вузькотілою, ураження халаровим некрозом, несправжнім трутвоиком.

У кв. 29 вид. 8 на всій площі виділу 27,0 га, орієтовна інтенсивність - 20 м3/га. Причина – пошкодження стовбуровими шкідниками: великим та малим ясеневими лубоїдами, златкою зеленою вузькотілою, златкою дубовою двоцятковою вузькотілою, ураження халаровим некрозом, несправжнім трутовиком.

У кв. 29 вид. 9 на частині виділу на площі виділу 5,2 га, орієтовна інтенсивність - 25 м3/га. Причина – ураження несправжнім трутовиком, заселення омелою білою.

Призначені ВСП провести протягом 2025 року згідно з п.п. 6,12,14,17,23,26 Санітарних правил, у максимально стислі строки їх здійснення, з використанням найефективніших методів і технологій, запобігання негативному впливу на стан навколишнього природного середовища.

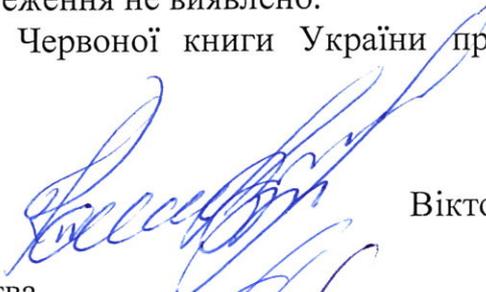
При проведенні призначених ВСП необхідно враховувати особливості популяцій видів стовбурових шкідників стосовно їх термінів розвитку.

За станом прилеглих насаджень необхідно вести посилений нагляд.

Нових осередків первинних шкідників та хвороб лісу, видів карантинних шкідників та хвороб дерев під час обстеження не виявлено.

Рослин і тварин, занесених до Червоної книги України при обстеженні не виявлено.

Провідний інженер-лісопатолог
ДСЛП «Київлісозахист»

Віктор КАНІВЕЦЬ

Начальник відділу лісового господарства
ДП «СЛП «Київоблагроліс»

Сергій БУРЕНКО

Лісничий Богуславського
та в.о. Ісайківського агролісництв

Валерій ЛІСОВИЙ